

17. 2. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo uživatele staršího nezapsaného označení - čím je a čím naopak není

Článek uvádí do problematiky známkoprávního institutu nezapsaného označení a upozorňuje na jeho v zásadě nesamostatnou povahu. V oblasti známkového práva jde o nástroj, který chrání značku před silnějším registrovaným právem a zamezuje vynucenému re-brandingu.

Charakter nezapsaného označení

Nezapsaným označením je takové označení, které subjekt užívá v obchodním styku ve spojení se svým výrobkem nebo službou a jež zároveň není registrováno jako ochranná známka. Známkoprávní významu nabývá tehdy, kdy jiný subjekt podá přihlášku ochranné známky, která je identická s nezapsaným označením nebo se mu podobá, a to pro shodné či podobné výrobky nebo služby, pro něž je takové nezapsané označení užíváno.

GLATZOVA & Co.

Jde o institut známkového práva, který je ukotven v § 10 odst. 2 zákona č. [401/2003](#) Sb., o ochranných známkách.[\[1\]](#) Toto ustanovení je do jisté míry určující i pro povahu samotného nezapsaného označení. Pokud budeme nezapsané označení považovat za nehmotnou věc[\[2\]](#), musíme dojít k závěru, že nebude předmětem vlastnického práva, protože to vylučuje samotná povaha nehmotné věci.

Nezapsané označení sleduje ochranu volného pohybu zboží a služeb a řádné fungování trhu. Zrcadlí se v něm veřejný zájem na omezení absolutního práva vlastníka mladší ochranné známky vůči uživateli podobného neregistrovaného označení, které začalo být v obchodním styku řádně užíváno jako první. Odborná literatura mluví o relativním právu uživatele staršího nezapsaného označení, které vzniká na základě zákona.[\[3\]](#)

Právo uživatele staršího nezapsaného označení nejlépe vymezíme negativně vůči právu vlastníka ochranné známky jako právo řádně užívat dřívější podobné označení, které musí vlastník ochranné známky strpět. Jde o výjimku z ochrany absolutního práva vlastníka ochranné známky, kterou je ze zákona založen relativní závazek mezi vlastníkem mladší ochranné známky a uživatelem podobného nezapsaného označení. Takový uživatel se dokonce může soudně domáhat uložení povinnosti vlastníku podobné ochranné známky strpět užívání nezapsaného označení.[\[4\]](#)

Právo k nezapsanému označení se nepromlčuje

K charakteru nezapsaného označení se vyjádřil i Nejvyšší soud, když před něj byla položena do té doby neřešená právní otázka, zda se právo uživatele staršího nezapsaného označení promlčuje či nikoliv: „*Nejde o subjektivní právo ve smyslu možnosti chování zaručeného právními normami, ale o určitou licenci omezující absolutní právo vlastníka ochranné známky, tedy o prosté oprávnění předchozího uživatele (ve smyslu „nezakázanosti“) nezapsané označení užívat. Není-li takové oprávnění subjektivním právem, ale jen určitou licencí (obranou proti absolutnímu právu vlastníka*

ochranné známky), nemůže podléhat promlčení ...“.[5]

Oprávnění uživatele staršího nezapsaného označení se tedy nepromlčuje a působí proti vlastníku podobné ochranné známky vždy, pokud je jeho užívání v souladu s právem České republiky. Geografický dosah užívání nezapsaného označení nehraje roli ve vztahu k povinnosti vlastníka podobné ochranné známky takové užívání strpět[6] - nezáleží na tom, zda jde o užívání pro lokální restauraci nebo dopravce, který zajišťuje dopravní spojení po celé České republice. Díkce zákona však vyžaduje nepřetržité užívání.[7]

První užití nezapsaného označení

Vznikem práva, resp. oprávnění uživatele staršího nezapsaného označení je jeho první užití za zákonem aprobovaných podmínek. Lze si proto klást otázku, zda postačí užití nezapsaného označení v souvislosti s plánovanou obchodní činností, nebo zda je pro vznik oprávnění uživatele nezapsaného označení nutné skutečné provozování obchodní činnosti. Nejvyšší soud dospěl v řízení sp. zn. 23 Cdo 2044/2013 k závěru, že užitím označení je i příprava podnikatelské činnosti, kdy ještě nedochází ke skutečnému užití označení na výrobcích, ale kdy jde pouze o fiktivní užití při jejich propagaci. Opačný závěr by umožnil konkurenci efektivně zamezit jinému subjektu ve vstupu na trh tím, že by podala přihlášku ochranné známky v okamžiku startu jeho reklamní kampaně, což by bylo pro trh nežádoucí. V uvedené věci došlo podle Nejvyššího soudu k užití nezapsaného označení už právě propagací hotelu na webových stránkách, přestože hotel nebyl ještě ani postaven.[8]

Převoditelnost práva uživatele staršího nezapsaného označení

V praxi je významná otázka převoditelnosti práva uživatele staršího nezapsaného označení. Vzhledem k jeho povaze jej nelze samostatně převést na jiný subjekt, není totiž subjektivním právem ve smyslu právem zaručeného chování, jak vyložil Nejvyšší soud v řízení sp. zn. 23 Cdo 3790/2011. Na druhou stranu Nejvyšší soud potvrdil, že v případě převodu závodu, a tedy i převodu výroby výrobků či poskytování služeb spojených s označením, přechází právo předchozího uživatele na právního nástupce.[9] Obdobně se děje i v případě fúze.[10] Vzhledem k povaze práva uživatele staršího nezapsaného označení se domnívám, že je vhodnější namísto převodu či přechodu posuzovat, zda se právní nástupce může dovolávat i užívání nezapsaného označení svého předchůdce. Právní nástupce se v zásadě dovolává užívání nezapsaného označení pro konkrétní výrobky či služby svého předchůdce tehdy, dojde-li k převodu výroby či poskytování služeb a užívání nezapsaného označení ze strany právního nástupce bude pro stejné výrobky či služby bez přerušení dále pokračovat.

Nemožnost udělit licenci k nezapsanému označení

K užívání nezapsaného označení není možné udělit licenci. Zde se naplno projevuje povaha práva uživatele staršího nezapsaného označení jako výjimky z absolutního práva vlastníka podobné ochranné známky, když bez opory v zákoně nelze výjimku dále rozšiřovat.[11] Takový závěr zcela koresponduje s tím, že licenční smlouvou se poskytuje oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví a právo uživatele staršího nezapsaného označení není *stricto sensu* právem k duševnímu vlastnictví.

Závěr

Právní úprava tzv. práva uživatele staršího nezapsaného označení skýtá různá úskalí. Několika z nich se zabýval i tento článek. Při splnění určitých kvalitativních kritérií zákon dokonce přiznává uživateli staršího nezapsaného označení právo napadnout přihlášku ochranné známky nebo se domáhat její neplatnosti. Při uplatnění těchto práv se zcela stírají rozdíly mezi předmětem ochrany vlastníka

ochranné známky a uživatele nezapsaného označení. Jak ochranná známka, tak i nezapsané označení slouží totiž stejnému účelu, a sice odlišit výrobky a služby jedné osoby od výrobků a služeb jiných osob.[\[12\]](#)

Mgr. Martin Pečinka

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

[\[1\]](#) § 10 odst. 2 zákona o ochranných známkách: „*Vlastník ochranné známky je v obchodním styku povinen strpět užívání shodného či podobného označení, jestliže práva k tomuto označení vznikla před podáním přihlášky a užívání tohoto označení je v souladu s právem České republiky.*“

[\[2\]](#) Lavický, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, s 1756 – 1758, bod 3.

[\[3\]](#) Koukal, P., Charvát, R., Hejdová, S., Černý, M. Zákon o ochranných známkách. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2017, s. 227.

[\[4\]](#) Ibid, s. 229.

[\[5\]](#) Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. dubna 2014, sp. zn. 23 Cdo 3790/2011.

[\[6\]](#) Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. října 2016, sp. zn. 23 Cdo 3782/2015.

[\[7\]](#) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. dubna 2012, sp. zn. 23 Cdo 3412/2010.

[\[8\]](#) Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. února 2014, sp. zn. 23 Cdo 2044/2013.

[\[9\]](#) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. dubna 2012, sp. zn. 23 Cdo 3412/2010, srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. října 2003, sp. zn. 32 Odo 697/2002.

[\[10\]](#) Koukal, P., Charvát, R., Hejdová, S., Černý, M. Zákon o ochranných známkách. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2017, s. 229.

[11] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. dubna 2012, sp. zn. 23 Cdo 3412/2010.

[12] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. října 2016, sp. zn. 23 Cdo 3782/2015.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)